

עמ"ת 50585/04/23 - מדינת ישראל נגד נ' ש'

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 50585-04-23 (עציר) 05 מאי 2023

לפני כבוד השופט אינאס סלאמה

מדינת ישראל העוררת

באמצעות משטרת ישראל

שלוחת תביעות חוף חיפה

נגד

המשיב

נ' ש'

ע"י ב"כ עוה"ד מורן שלזינגר

מטעם הסנגוריה הציבורית חיפה

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בחיפה מיום 27.4.2023 בבש"ע 44659-04-23, בגדרה הורה בית המשפט קמא על שחרור המשיב ממעצר, בתנאים של הרחקתו מתחומי העיר חיפה עד לסיום ההליכים המשפטיים נגדו, איסור יצירת קשר עם המתלוננת, לרבות איסור להיכנס לדירה ברח' -- 00 ב--00, התחייבות עצמית וערבות צד ג'.

2. עסקינן במשיב אשר עומד לדין בגין עבירה של איומים בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בכתב האישום שהוגש נגד המשיב לבית המשפט קמא (בתאריך 25.4.2023) נטען, כי בתאריך 20.4.2023 סמוך לשעה 21:00 בביתם המשותף של המשיב ובת זוגו המתלוננת, ועל רקע וויכוח ביניהם "בדבר תשלום קניות בסופר מרקט", איים המשיב על המתלוננת בנוכחות בנו, באומרו: "ישתחררו לי החוטים בראש אני יכול להרוג אותך".

בהמשך לאמור, המשיב המשיך לאיים על המתלוננת בפני בנו (להלן: "ר'") באומרו: "אני אחנוק את אמא שלך", זאת בעודו מסמן על גופו תנועת חניקה. עוד ובהמשך, עת שוחח המשיב בטלפון, הוא המשיך לאיים באומרו כי הוא ירצח את המתלוננת.

3. במקביל להגשת כתב האישום, הגישה העוררת "בקשה לשחרור המשיב בערובה בתנאים מגבילים", עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. "זאת בכפוף להימצאותה של חלופת מעצר הולמת וראויה, אשר יש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מאת המשיב דהיום". כך צוין בכותרת הבקשה.

העוררת טענה, כי בידיה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המשיב, בין היתר, הודעותיה של המתלוננת (שתיארה את מעשי המשיב ואת העובדה כי לאחרונה החל משתמש בסמים באופן קבוע), הודעותיו של ר' (שהעיד גם כי המשיב נהג באלימות הן מילולית והן פיזית כלפי המתלוננת עת התגוררו

בארצות הברית), עדותו של בן נוסף של בני הזוג (א'), דו"ח פעולה ומצלמות גוף של שוטרים, עימותים בין המשיב למתלוננת ועוד. בבקשה צוין, כי בידי העוררת אף תעודת חדר מיון מהמרכז לבריאות הנפש מעלה כרמל, "ממנה עולה כי המשיב מוכר למערכת הפסיכיאטרית מאובחן כלוקה הפרעה דיכאונית וכי הוא מטופל בכדורים. בבדיקה עלה סימנים - מאני, ללא סימנים פסיכויטיים פעילים. אין אינדיקציה לאשפוז כפוי". עוד לפי העוררת, המשיב בחקירתו ובעימותים הודה במיוחס לו, אך המעיט ממשקל הדברים באומרו "אמרתי שאני לא אחראי למעשים שלי לעצמי או לאחרים, אני לא יודע למה אמרתי את זה, השתגעתי". העוררת הפנתה לעימות מול המתלוננת.

עוד נטען בבקשה, כי בעניינו של המשיב "מתגבשות מספר עילות לבקש את מעצרו עד תום ההליכים נגדו", לרבות מסוכנות וחשש לשיבוש הליכי משפט. אי לכך וחרף העובדה כי המשיב נעדר עבר פלילי, טענה העוררת כי אין מקום לשחררו בלא כל פיקוח והשגחה, וכי באיזון בין מכלול השיקולים, "בכפוף לקיומה של חלופת מעצר ראויה והדוקה, זאת לצד מפקחים ראויים, אשר יחקרו על ידי המבקשת, ניתן יהיה לשחררו ממעצרו בהרחקה בתנאי מעצר בית מלא בשלב זה ובמקביל להפנותו לשירות המבחן בכדי לקבל תסקיר בעניינו וכן לבחון אפשרות להפנותו להסתכלות פסיכיאטרית בכדי לעמוד באופן מעמיק על מצבו הנפשי דהיום". העוררת גם עתרה להפקדת ערבויות וכן להרחקת המשיב מן המתלוננת ואיסור יצירת קשר עמה או עם מי מעדי התביעה.

4. בדיון אשר התקיים לפני בית המשפט קמא, חלקה ב"כ המשיב על קיומה של עילת מעצר. לדידה, "לא מדובר באירוע שהנסיבות שלו מלמדות על נופח חריג של ביצוע העבירה. עבירות כאלה מוגשות בהליכים רגילים באופן שוטף ביום-יום, כאשר אני לא מבינה, למה ההליך הנוכחי הוגש כבקשה למעצר עד תום ההליכים, כאשר אנחנו מדברים על משיב ללא עבר פלילי בן 76, שעבר ניתוח מורכב כמה ימים לפני מעצרו". נטען, כי קיים סכסוך רכושי בין המשיב לבין המתלוננת וכי גם בהליך הנוכחי מדובר "בגרסה מול גרסה".

הסנגורית המלומדת הוסיפה וטענה, כי "העובדה שמדובר בתשוש נפש, לא צריכה ולא אמורה לחזק מסוכנות". המשיב נבדק על ידי פסיכיאטר שקבע חד משמעית שאין הוא מסוכן לא לעצמו ולא לאחרים. הוא הדין באשר לטענה כי הוא משתמש בסמים, כאשר לא די בעניין זה "באמירה סתמית של עד כזה או אחר, שיש לו גם מניע". נטען, כי ככל שקיימת מסוכנות הרי ש"היא ספציפית למתלוננת" ודי בהרחקתו של המשיב ממנה "על מנת להוות חלופה ראויה".

5. בהחלטתו מושא הערר, קבע בית המשפט קמא, כי ב"כ המשיב מסכימה לקיומן של ראיות לכאורה, אך לא לעילת מעצר. צוין, כי לאחר שעין בחומר ראיות, מצא בית המשפט קמא כי קיימת תשתית ראייתית המבססת לכאורה את האישום המיוחס למשיב. עם זאת הוסיף בית המשפט קמא, כי "יש לדייק את הפרטים", וכי ה"תשתית הראייתית המוצקה יותר, מבוססת יותר ביחס לאמור בסעיפים 2 ו-3 לכתב האישום". זאת, להבדיל מהאמור בסעיף 4 לכתב האישום לעניין האיומים שהשמיע המשיב בטלפון בשיחה שניהל עם חברים.

אשר לעילת המעצר, קבע בית המשפט קמא כי שעה שמדובר באיום להרוג את המתלוננת, תוך שהמשיב מדמה לכאורה תנועת חניקה בידיו וכאשר בנו שומע את האיום, הרי שקיימת בנסיבות אלה עילת מעצר נוכח טיבו של האיום. אשר לעוצמת העילה, ונוכח גילו של המשיב, מצב בריאותו הלקוי, העדר עבר פלילי, והדיכאון ממנו הוא סובל, אשר לטעמו של בית המשפט קמא אינו מגביר מסוכנות נוכח טיב המחלה, ובשים לב למכלול הנסיבות של האירוע, קבע בית המשפט קמא כי "עוצמת המסוכנות הנשקפת מפניו" של המשיב, "אינה גבוהה, וניתן להסתפק בתנאים מגבילים שפגיעתם בחירותו של המשיב פחותה יותר". המשיך בית המשפט קמא וקבע, כי "אין בנסיבות אלה צורך לשלול את חירותו של המשיב בדמות של הגבלתו במעצר בית. הרחקתו מהעיר וקביעת תנאים להבטחת שלומה של המתלוננת ישיגו את מטרת הבקשה בדרך מאוזנת יותר". כאמור, בית המשפט קמא קבע את התנאים שפורטו בסעיף 1 לעיל.

6. העוררת מאנה להשלים עם החלטת בית המשפט קמא. בהודעת הערר אשר מונחת לפניי, טענה כי עניינו של המשיב טעון בירור יסודי וכי יש להתייחס ולבחון, בין היתר, את המסוכנות העולה מהתנהגותו, הטענות בדבר אלימות נפשית וכלכלית כלפי המתלוננת, מצבו הנפשי של המשיב, מוגנותה של המתלוננת ומידת הסכנה הקיימת בעניינו של המשיב. העוררת טוענת, כי המשיב מהווה "פצצה מתקתקת, וכי יש להורות בדחיפות על קבלת חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו וכן יש לערב את שירות המבחן בעניינו של המשיב ולהורות על קבלת תסקיר מעצר בעניינו".

העוררת הלינה על כך שבית המשפט קמא לא התייחס לעילת המעצר הסטטוטורית אשר מתקיימת נוכח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק הסדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "**חוק המעצרים**"). לפי העוררת, שעה שהוסכם על קיומן של ראיות לכאורה, הרי שמתקיימת עילת מעצר סטטוטורית בעניינו. בכגון דא, "הכתובת הינה על הקיר" ומסוכנותו של המשיב "זועקת". אי לכך, סבורה העוררת כי יש להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו, לחילופין, להורות כי המשיב לא ישוחרר בטרם קבלת תסקיר מעצר מטעם שירות המבחן.

במאמר מוסגר יאמר כאן, כי עתירתה זו של העוררת שונה למעשה מהעתירה המקורית אשר נכללה בבקשת השחרור בתנאים שהוגשה לבית המשפט קמא. שם נטען, כי בכפוף לקיומה של חלופת מעצר ראוייה והדוקה, לצד מפקחים ראויים, ניתן לשחרר את המשיב ממעצרו בהרחקה בתנאי מעצר בית מלא ובמקביל להפנותו לקבלת תסקיר מעצר והסתכלות פסיכיאטרית.

7. בפתח הדיון שהתקיים לפניי ביום 28.4.2023, ביקשה ב"כ העוררת כי המשיב יישלח לתסקיר שיבחן את האפשרות לשחרור בתנאים. תסקיר המעצר הוא כלי שאמור לבחון את האפשרות שהמשיב ישהה בהרחקה, בפיקוח מסוים.

8. ב"כ המשיב הודיעה בדיון, כי לאחר החלטת בית המשפט קמא, פנתה למרכז האזורי לטיפול ומניעת

אלימות במשפחה ברמת גן ואף שוחחה עם הרכז במקום, והם מוכנים "לקלוט אותו". ב"כ המשיב הוסיפה כי "לא מדובר במסגרת סגורה, אך זו מסגרת שקולטת גברים שמואשמים בתיקי אלימות במשפחה בתנאי הרחקה, מגיע לשם מדריך מדי יום והוא יוכל לפקח ולהודיע למשטרה מיד". לא מדובר בפיקוח צמוד 24 שעות. עוד נטען, כי אחותו של המשיב מוכנה לחתום על ערבות אך "היא לא מוכנה לקחת אותו אליה הביתה". נטען, כי המדינה מלכתחילה הגישה בקשה לשחרור בתנאים, כך שלא מדובר בתיק מעצר עד תום ההליכים. המשיב אינו מסוכן ואף הפסיכיאטר המחוזי שבדק אותו מצא שהוא לא מסוכן.

לבקשת בית המשפט, ביררה ב"כ המשיב האם ניתן על פי תנאי המסגרת אותה הציעה, כי המשיב ישהה במעצר באיזוק אלקטרוני, אך הוברר כי הדבר אינו אפשרי. היא שבה והדגישה, כי המשיב נטול עבר פלילי אף לא בעבירות אלימות ואין ראיות לכאורה לעניין השימוש בסמים או האלימות בעבר. לא ניתן להשתמש באמירות כאלה ואחרות של המתלוננת כדי לבסס עילת מעצר. ב"כ המשיב ציינה, כי אין באפשרותה להציג חלופת מעצר אחרת בה יהיה ניתן להתקין איזוק אלקטרוני.

9. בתום הדיון קבעתי, כי על מנת לבחון "אפשרות של חלופה מוגדרת וספציפית" שתאפשר "גם פיקוח על המשיב, בין פיקוח אנושי וטכנולוגי, שיש בו להבטיח מטרות המעצר", יש מקום לדחות את המשך הדיון בערר לישיבה נוספת. עוד קבעתי, כי ככל והחלופה שהציע המשיב תישאר רלוונטית, "תבחן ב"כ המשיב כיצד ניתן לעבות את הפיקוח על המשיב באותו מקום".

בנוסף, הוריתי באותו מעמד על הגשת תסקיר מעצר על אודות המשיב. ציינתי, "כי אין משמעות הדבר, בשלב זה, שלא ניתן לשחרר את המשיב לחלופה טרם קבלת תסקיר", הכוונה כמובן אם תתקבל חלופה מתאימה. אולם, "ראוי שעניינו יבחן ע"י שירות המבחן במסגרת ההליך הנוכחי ונוכח מכלול הנסיבות בתיק".

10. לדיון שהתקיים לפני ביום 2.5.2023 הופיעו אחותו ואחיו של המשיב. דא עקא, שהן אחותו והן אחיו של המשיב לא הביעו נכונות לאפשרות כי המשיב ישהה בביתו של מי מהם לחלופת מעצר. האחות אמנם חתמה על ערבות צד ג', ובתשובה לשאלת בית המשפט אף ציינה כי היא מאמינה במשיב ומאמינה כי ישהה ברמת גן ולא יפר את תנאי השחרור, אך אין לה אפשרות להציע בעצמה חלופה בביתה.

ב"כ המשיב שבה וטענה, כי "תנאי המעצר וההרמטיות שלהם נשאבים מאופי כה"א ונסיבות המעשה, וגם נסיבותיו האישיות של העושה". בענייננו, אין היא סבורה כי זה התיק אשר מחייב חלופת מעצר כה הרמטית.

11. ב"כ העוררת שב וציין, כי הכלל בתיקי אלמ"ב הוא קבלת תסקיר מעצר וכי בענייננו, לאור המסוכנות

של המשיב אשר נלמדת מהראיות ומ"מצב נפשי בעייתי ביותר" ואף שימוש בקנבס לצד דברי המשיב עצמו, הרי שעל המשיב להמציא חלופת מעצר שתשיג את מטרות המעצר. זאת, נוכח אותה מסוכנות אשר עולה מחומר הראיות.

בהחלטתי בתום הדיון קבעתי מועד לצורך שימוע החלטתי, תוך ששבתי והוריתי על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, שאמור לבחון את כל החלופות השונות המוצעות וכאלה אשר ניתן להציע. קבעתי כי החלטתי זו תינתן ללא קשר לתסקיר, אך באותה נשימה צינתי, כי יהיה ראוי שתסקיר כאמור יוגש לתיק בהקדם האפשרי וככל האפשר עד מועד הדיון. לציין, כי בעקבות בקשה של ב"כ המשיב, הדיון הוקדם להיום.

דין והכרעה

12. לאחר שנתתי דעתי להודעת הערר על צרופותיה, לטיעוני הצדדים ולאחר שעיינתי בתיק בית המשפט קמא ובחומר הראיות שבתיק העוררת שנמסר לעיוני, נחה דעתי כי דין הערר להתקבל באופן שהדיון יוחזר לבית המשפט קמא אשר יקיים דיון בבקשה, לאחר שיונח בפניו תסקיר מעצר שיבחן את מכלול נתוניו של המשיב ושל חלופות המעצר השונות, ויניח בפני בית המשפט את המלצותיו בעניין המשך מעצרו של המשיב או בתנאים לשחרורו ממעצר ככל שימצא לנכון להמליץ על כך.

13. כאמור, אין חולק בדבר קיומן של ראיות לכאורה לעניין העבירה המיוחסת למשיב. עיינתי בחומר הראיות ואכן, האמור בסעיפים 2 ו-3 לכתב האישום לעניין האיומים על המתלוננת, מבוסס על תשתית ראייתית לכאורית שיש בה להקים את הבסיס לבקשת העוררת מושא תיק זה. בהעדר מחלוקת, לא מצאתי לפרט את הראיות יתר על המידה, אך די אם נפנה לעדותו של ר' אשר פירט את דבריו של המשיב לפיהם: "יכול להיות שהשתחררו לי החוטים בראש", ושמע אותו אומר ומאיים על המתלוננת "שהוא יכול להרוג אותה". לאחר שהמתלוננת יצאה מהחדר, אמר המשיב בפני ר' "שהוא יחנוק את אמא ועשה סימן של חניקה עם הידיים שלו והכל שהוא צועק..." דבריו אלה של ר' מחזקים את עדותה של המתלוננת, שאף היא העידה כי המשיב התחיל לצעוק ולאיים כי יחנוק אותה. המתלוננת העידה גם כי משך שנים סבלה מאלימות פיזית ומילולית מהמשיב אך לא התלוננה.

14. אשר לעילת המעצר, עסקינן בתיק אלימות בבן משפחה כמשמעות הדברים בסעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק המעצרים, כך שמתקיימת חזקת מסוכנות על כל המשתמע מכך. חזקת המסוכנות בהחלט מתחזקת נוכח הראיות השונות, לא רק מצידה של המתלוננת, שהצביעו על עבר אלים מצדו של המשיב (ראו עדויות בניו של המשיב). אמנם עסקינן באדם שאינו צעיר, אשר מצבו הבריאותי לקוי, ואף במי שאין לחובתו עבר פלילי, אך אין באמור כדי להקהות את המסוכנות ובוודאי שאין בו כדי לסתור את החזקה הסטטוטורית הנ"ל.

15. בנסיבות אלה, לא יהיה זה נכון להסתפק בשחרור בתנאים של הרחקה מחיפה, התחייבות עצמית וערבות צד ג', כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא. תנאים אלה אין בהם כדי להשיג את מטרות המעצר, שכן אין בהם לספק רמת פיקוח נאותה ואין בהם כדי להבטיח את שלומה של המתלוננת. לכל הפחות, ניתן היה להסתפק בתנאי מעצר בית מלא או חלקי בפיקוח אנושי צמוד, בכל שעות היממה, של מפקח מתאים, אשר מודע לחובותיו ושיכול לספק רמת פיקוח הדוקה שיש בה כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב.

חלופה כאמור לא הוצעה, אף שנתתי למשיב שהות לעשות כן. המרכז לטיפול באלימות, אליו ביקשה הסנגורית המלומדת לשחרר את המשיב, אין בו כדי להציע רמת פיקוח הולמת. שכן, בכל זמן נתון ומבלי שתתקבל על כך התרעה בזמן אמת, יכול המשיב לעזוב את המרכז הנ"ל ולשים פעמיו לכיוון בית המתלוננת.

16. בנסיבות אלה, מתחדדת חשיבותו של תסקיר מעצר בתיק זה. שירות המבחן הינו גורם מקצועי שיש לו את מלוא הכלים לבדוק את החלופות השונות שיכולות להתאים בעניינו של המשיב ואת רמת האמון הניתן לתת בחלופות אלה. אני ער לפסיקה לפיה אין חובה כי בכל תיק מעצר יידרש תסקיר של שירות המבחן (ראו למשל בש"פ 7892/22 סולטנה נ' מדינת ישראל (28.11.2022)). בסופו של יום בית המשפט הוא זה שאמון על הקביעה האם קיימת חלופת מעצר מתאימה בכל תיק ותיק. אלא שבענייננו, שעה שמדובר בתיק אלמ"ב, גם אם עסקינן בעבירת איומים ולא בעבירה חמורה יותר, ונוכח החלופה המוצעת ותנאי השחרור הדלים שאין בהם להבטיח את מטרות המעצר, לא ניתן להורות על חלופה כאמור, מבלי שזו נבחנה על ידי שירות המבחן (ראו והשוו בש"פ 4224/19 מדינת ישראל נ' מסאלחה (23.6.2019)).

17. אשר על כן, מצאתי לקבל את הערר, ולהורות על ביטול החלטת בית המשפט קמא ועל החזרת התיק לפניו לצורך קיום דיון חוזר בעניינו של המשיב, לאחר שיונח בפניו של בית המשפט קמא תסקיר מעצר.

בית המשפט קמא מתבקש לקבוע את הדיון על פי יומנו בהקדם ובשים לב לעובדה כי המשיב עצור מיום 21.4.2023.

עד למתן החלטה אחרת על ידי בית המשפט קמא, המשיב יישאר במעצר עד לתום ההליכים נגדו.

מזכירות בית המשפט תשלח עותק החלטה זו לשירות המבחן להמשך טיפולם בהקדם, ותניח את ההחלטה על שולחנו של בית המשפט קמא.

ניתנה היום, י"ד אייר תשפ"ג, 05 מאי 2023, במעמד הצדדים.